

Čís. 14863.

Ušel-li manželce smrti manželovou právní nárok na byt (§ 91 obč. zák.), jest jí tuto ztrátu nahraditi určitou částkou peněžitou.

(Rozh. ze dne 11. ledna 1936, Rv I 92/34.)

Manžel žalobkyně, jenž byl domovníkem a měl nárok na naturální byt v ceně 250 Kč, byl usmrčen při srážce vlaku. Žalobou domáhá se žalobkyně vedle jiných nároků i náhrady 250 Kč za to, že smrtí manželovou ztratila právní nárok na naturální byt. Prv ý s o u d žalobu, pokud šlo o tento uplatňovaný nárok, zamítl, o d v o l a c í s o u d žalobě vyhověl.

N e j v y š š í s o u d přiznal žalobkyni jako náhradu za ztrátu naturálního bytu 100 Kč měsíčně.

D ů v o d y :

Manžel žalobkyně neplatil za užívání bytu nic, oba manželé používali naturálního bytu domovnického bezplatně. Bydlí-li žalobkyně nyní u své dcery, která po ní převzala domovnictví, a neplatí-li jí nic za toto bydlení, pak nelze ovšem říci, že jí ušel celý byt, pokud se týče hodnota celého bytu. Ke správnému posouzení věci jest nutné srovnati stav dřívější se stavem nynějším a z tohoto srovnání vyplývá, že stav nynější se pro žalobkyni zhoršil proti dřívějšímu stavu. Neboť žalobkyně, která dříve měla proti manželovi právní nárok, aby jí poskytoval byt (§ 91 obč. zák.), nyní o tento nárok přišla. Ušel jí tedy smrtí manželovou uvedený nárok na poskytnutí bytu. Nelze říci, že nepříznivé následky této ztráty jsou pro žalobkyni vyrovnány tím, že jí poskytuje byt dcera, neboť tu jde jen o ochotu dceřinu. Tato ochota nenahraňuje ze zákona plynoucí jistotu poskytující nárok dřívější. Z toho, že dcera z ochoty nechává matku bydlet u sebe, nemůže dovolatel pro sebe nic vytěžiti, ano nebylo ani tvrzeno, že tato ochota byla projevena za tím účelem, aby žalovaný stát byl zbaven nějaké povinnosti, takže jest přirozené za to míti, že jde o ochotu dcery k matce, založenou na poměru příbuzenském. Nesejde proto se stanoviska žalovaného na tom, jakým způsobem si žalobkyně opatřila náhradu za pozbytý nárok na ubytování, nýbrž rozhodné jest, že dříve měla zajištěný nárok na byt, kterého nyní nemá, a že tuto ztrátu za pravidelného běhu věci je nutné nahraditi placením určité částky, na př. za nájem nebo podnájem. A tuto částku jest žalovaný podle § 1327 obč. zák. povinen žalobkyni hraditi. Hodnotu toho, co žalobkyni v tomto směru ušlo, stanoviti jest podle § 273 c. ř. s. částkou 100 Kč měsíčně, odpovídající asi činži za ubytování starší osoby činící na byt požadavky přiměřené asi takovému stavu, v jakém dosud žalobkyně žila.

Čís. 14864.

Promlčení přetrhuje se připojením se poškozeného jako soukromého účastníka k trestnímu řízení s nároky číselně určitými. Od pravoplatného skončení trestního řízení začíná běžeti nová promlčecí lhůta.